



kORE nine

letnik IV
številka 8

Novo mesto, junij 2015



Uvodnik

Spoštovane članice in člani, dragi prijatelji društva!

Ob pregledu leta 2014 se seveda najprej iskreno zahvaljujem vsem članicam in članom DVIDPB, ki so me ponovno izvolili za predsednika društva. Hvala vsem za zaupanje in podporo, sam pa se bom tudi v tem mandatu trudil po svojih najboljših močeh za blaginjo društva ter za čim bolj raznolike dejavnosti društva, predvsem za izvedbo socialnih in humanitarnih programov, obiski na domu, s športnimi dejavnostmi, rednimi srečanji in še vrsto drugih dejavnosti, ki bodo na voljo vsem članicam in članom.

V preteklem letu smo opravili ogromno dela. Nova zakonodaja na področju delovanja društev nam narekuje uvajanje sprememb v poslovanju društva. Na skupščini smo sprejeli dopolnila k statutu društva, ki nam bo omogočila delo brez kršitve predpisov. Program dela za to leto je prav enako obsežen in naravnano tako, da zadovoljuje potrebe članov in skrbi za zdravo počutje.

Veste, ni lahko, je pa večkrat lepo biti predsednik tako številčnega društva kot je naše. Ponosen sem na naše športnike, naše kulturnike, našo predsednico in predsednike podružnic in tajnico, ki vzdržuje nenadomestljivo vez med vodstvom društva in članstvom ter tudi na naše člane komisije za socialne zadeve in ožje vodstvo našega društva. Vsi skupaj smo eno, kar je lepo razvidno tudi iz naših Korenin in pregledne spletne strani.

Vedno smo veseli novih člankov in soustvarjalcev utripa v naših vaših Koreninah.

Proti koncu povzemam misli našega člana Slavena, ki bo v prihodnje skrbel za članke na temo »zdravilna zelišča«.

Ljudje smo obkroženi z naravo, z živim svetom, ki skrbi za nas. Pri roki sta nam mir in zdravje. Tega se je treba zavedati.

Samo eno je zdravje. V sodobnem času, ki je postal zelo hiter, poln stresnih trenutkov, je zelo težko obdržati zdravje. Pravzaprav duševno in telesno ravnovesje. Takrat nam v pomoč prihajajo rastline.

Ko človek zares vdihne naravo, ta trajajoči občutek slabosti izginja. Ko se rastlina dotika človeka, bolezni odhajajo.

Zelena je veja človeškega življenja.

Želim si, da društvo živi in se razvija in z vsemi vami ostane to, kar je. Verjamem v to, saj zagnanost tako od naših članov ne pojenja, temveč raste in se krepi.

Želje, pričakovanja za 2015. Še naprej bomo želeli dvigniti raven kakovosti življenja svojih članov.



Prijetno listanje in branje ter veliko lepih pogledov na slikovni del naših Korenin vam želim.

*Mag. Ljubomir Režek,
predsednik*

Kazalo

Uvodnik.....	2
Novo vodstvo.....	3
Literarni kotiček.....	4
Decembrsko srečanje.....	5
Belokranjski Martin Krpan...6-7	
Športne igre 2015.....	8
Naši člani.....	9
Spomini S.Primožiča....	10-11
Srečanje ZDVIS.....	12-13
Prispevki naših članov...14-15	

kORE
nine

Novo vodstvo

Na 21. redni skupščini našega društva, ki je bila v soboto, 21. marca 2015 v lovskem domu v Globodolu v občini Mirna Peč smo po štirih letih izvolili »novo« vodstvo:

predsednika, podpredsednika, sedem predsednikov podružnic, člane nadzornega odbora, člane častnega razsodišča ter člane komisije za izvajanje PSP (posebnega socialnega programa).



Podpredsednik
Janez Štrbenc
070 704 400



Predsednica podružnice
Brežice
Jožica Kuhar, 070 370 014



Predsednik podružnice
Črnomelj
Franc Režek, 070 739 073



Predsednik podružnice
Krško
Boris Kuhar, 041 999 979



Predsednik podružnice
Metlika
Gabre Bogdanović, 07 30 50012



Predsednik podružnice
Novo mesto
Dušan Nahtigal, 041 377 924



Predsednik podružnice
Sevnica
Božidar Debevc, 070 741 062



Predsednik podružnice
Trebnje
Dušan Zupan, 07 30 47 708



Literarni kotiček

»Franc Režek odgovarjal s pesmimi«

Tak je bil naslov članka o članu Društva vojnih invalidov Dolenjske, Posavja in Bele krajine Francu Režku, ki ga je objavil Dolenjski list 26. fe-

bruarja 2015. Povod za članek je bila predstavitev njegove prve pesniške zbirke Listje v jeseni, ki jo je lani izdalo naše društvo. Tudi doslej je svoje pesmi že objavljaj, in sicer v zbornikih Literarnega kluba Metlika Potovanje srca. S svojimi pesmimi pogosto nastopa na prireditvah.



Franc je začel pisati pesmi ob odhodu v pokoj, ko je sodelavcu namesto govora raje napisal pesem. In za prvo je sledila druga, tretja, četrta, pa ... V svojih pesmih pripoveduje o otroških letih, materi, domačiji na Radovici, povojnem času ter o družini. Ne pozabi pa niti na običaje, vsakdanja opravila, na naravo, ki mu je izjemno ljuba, počitnice in še marsikaj. Pri izboru pesmi mu

je pomagala Vladimira Škof, pesmi je lektoriral Janez Štrbenc, pesniško zbirko pa je oblikoval Damjan Čurič. Svojo hvaležnost je pesnik izkazal tako, da je vse, ki so na kakršenkoli način pripomogli k izi-

du njegovega prvenca, povabil na oder in jim javno izrekel zahvalo s prvim pomladanskim cvetjem in skrbno izbranim belo kranjskim vinom. Kaj nam pesnik želi povedati s svojimi rimami? Da so mu v življenju najpomembnejše vrednote, ki v današnjem času vse bolj bledijo, kljub temu, da so izjemno pomembne za medčloveške odnose. Družino postavi na piedestal, sledijo prijateljstvo, spoštovanje, poštenje, medsebojno razumevanje, zvestoba, odkritosrčnost, spoštljiv odnos do nasprotnega spola. V njegovih pesmih se čuti veselje do življenja in optimizem.

Na odru metliškega kulturnega doma je zanimiv pogovor s pesnikom vodila predsedni-

ca Literarnega kluba Metlika Minka Kočever; pesnik ji je na vprašanja odgovarjal tako, kot najboljše zna, s pesmimi. V bogatem kulturnem programu so nastopili kantavtorica Erika Kralj, ženski pevski zbor Društva upokojencev Metlika in orgličar Oto Nemanič. Francu Režku se je na predstavitvi pesniške zbirke s šopkom zahvalil njegov vnuk Feliks.

Vir: Dolenjski list z datumom 26. 2. 2015

Novinarka: Mirjam B.-Jakše
Povzela: Marijana Čengija

Podružnice

Predsednik: mag. Ljubomir Režek

Podpredsednik: Janez Štrbenc

Podružnica	Predsednik/ca
-------------------	----------------------

Brežice	Jožica Kuhar 070 370 014
----------------	---

Črnomelj	Franc Režek 070 739 073
-----------------	--

Krško	Boris Kuhar 041 999 979
--------------	--

Metlika	Gabre Bogdanović 07 30 50 012
----------------	--

Novo mesto	Dušan Nahtigal 041 377 924
-------------------	---

Trebnje	Dušan Zupan 07 30 47 708 040 597 011
----------------	---

Sevnica	Božidar Debevc 070 741 062
----------------	---

Decembrsko srečanje

V soboto, 13. decembra 2014 smo se člani Društva se bodo posebni socialni programi izvajali v dobrobit



Foto Dolenjski list; <http://www.dolenjskilist.si>.

Že 24. večer s Folklorno skupino Dragatuš

vojnih invalidov Dolenjske, Posavja in Bele krajine srečali v Črnomlju na tradicionalnem decembrskem srečanju. Predsednik društva mag. Ljubomir Režek nas je uvodoma nagovoril ter orisal delovanje društva v iztekaajočem letu 2014. Izpostavil je srečanje članov društva v Kočevskem Rogu, kjer smo skupaj z mnogimi povabljenimi gosti in krajšim kulturnim programom obeležili 20. letnico ponovne ustanovitve društva. Ob koncu nagovora je predsednik za leto 2015 izrazil upanje, da bo društvo izvajalo posebne socialne programe v takšni meri in na način, kot jih je v letu 2014 ter da bi bila finančna sredstva v enaki višini na razpolago tudi v prihodnje, saj člani Izvršnega odbora društva trdno verjamejo, da bodo s svojim delovanjem tudi v bodoče poskrbeli, da

vseh članov našega društva. Nato je predal besedo umeetniškemu vodji Folklorne skupine Dragatuš Tadeju Finku, ki nam je na kratko predstavil njihovo poslanstvo, potem pa je v pristnem belokranjskem narečju povedal zgodbo, ki jo je pred skoraj 100 leti zapisal Oton Župančič za dekleta ženskega ljubljanskega liceja. O zgodbi je pisatelj zapisal: Mlad čul, star zapisal. (Mlad slišal, star zapisal) Rokopis hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Zgodba nosi naslov Varalo in pripoveduje o iznajdljivem ciganu Martinu, kako je z varalom (naprava, s katero lahko prepričaš vsakega človeka, da ti verjame in podari, kar si zaželiš) ukanil belokranjskega veljaka, ki mu je nehote svojega najboljšega konja dobesedno podaril. Poslušalci smo se ob njegovi

pripovedi odlično zabavali, kljub temu, da smo marsikatero belokranjsko besedo težko razumeli. Ob koncu pripovedi nas je vse skupaj povabil na ogled tradicionalnega koncerta Folklorne skupine Dragatuš, ki so ga letos pripravili že 24.

Njegovemu povabilu smo se z veseljem odzvali, pred tem pa so predsedniki podružnic v ličnih ekoloških vrečkah svojim članom v imenu društva podarili koledar, ki ga je naš član Damjan Čurič opremil s fotografijami, ki so nastale v letu 2014 ob različnih dogodkih našega društva. Poleg so dobili še pesniško zbirko Listje v jeseni, delo našega člana Franca Režka. Koncert Folklorne skupine Dragatuš je bil odlično obiskan, saj so bila zasedena tudi stojišča. 76 dragatuških folkloristov je poleg plesa in pesmi prikazalo, kako so na lvanje pred 100 leti sredi vasi postavili »rešt«, torej zapor. Če se je kdo komu zameril, ga je dal zapreti v rešt in seveda za to plačal. A če je reštant hotel priti na prosto, ga je prav tako nekdo moral odkupiti. S tako zbranim denarjem so vaški veljaki prišli do denarja za stroške zabave ob žegnanju.

Po zaključku koncerta smo se člani med seboj poslovili s toplim stiskom rok, si zaželeli prijetne prihajajoče praznike in vse dobro v prihajajočem letu. Vsi pa najbolj si želimo, da bi se še dolgo zdravi in zadovoljni družili ter bili drug drugemu v oporo takrat, ko je to najbolj potrebno.

Tekst: Marijana Čengija

Zgodbe o belokranjskem Martinu Krpanu

Tokrat smo si naslov sposodili pri Utripu interni reviji Krke, d. d., v kateri je novinarka Tanja Sluga Kobe v februarški številki predstavila Krkinega upokojenca in našega člana, vojaškega mirnodobnega invalida, Stanislava Šukljeta. Tudi nam je Stane dobro znan, saj je strasten zbiralec razglednic; še posebej so mu ljube tiste, na katerih so prikazani mlini. Spominjajo ga na njegova najzgodnejša leta, ki jih je preživel v domačem mlinu, kjer je že kot majhen deček poslušal zgodbe o Velikem Jožetu, Belokranjcu, ki je bil daleč na-

okoli znan po svoji silni moči, pa tudi po svoji delavnosti, skromnosti in poštenosti. Na novinarkino vprašanje, zakaj se je odločil napisati zgodbe, ki so se spletle okoli Velikega Jožeta, je odgovoril: «Enostavno sem to začutil in začel pisati.» In vsi tisti, ki smo imeli priložnost prebrati Stanetove zapise, smo začutili, da mu je pero teklo tekoče in lahkotno, kar ga je spodbudilo k temu, da je začel razmišljati o objavi zgodb v knjižni obliki. V našem društvu izvajamo poseben socialni program Posebna informativna in založniška

dejavnost vojnih invalidov, ki nagovarja naše člane k intelektualnemu delu. Na ta način člani obveščajo širšo javnost o njihovem položaju in delovanju. Zato smo se odločili, da Stanetu pomagamo pri izdaji njegovega prvenca. Njegova želja je bila, da bi življenjske zgodbe Velikega Jožeta opremili z zanimivimi ilustracijami. Tudi tokrat smo mu prisluhnil in za ilustracije navdušili mlado novomeško ilustratorko Barbaro Kralj. Pravzaprav so jo navdušile prigode Velikega Jožeta in Stanetov čut za podajanje pripovedi. Tokrat



objavljamo zgodbo z naslovom Jože je pobranal njivo.

Naj vam bo branje v užitek. In ja, zgodba je resnična.

Zapisala: Marijana Čengija

JOŽE JE POBRANAL NJIVO

V jeseni sta se Rezka in Jože odpravila na njivo na Loko. Na voz sta naložila plug in brano in z voličema odpeljala na Loko. Pričakovala sta lepo sončno vreme. Zato sta bila zgodaj na njivi, da bosta končala delo pred vročim soncem. Najprej sta njivo zorala. Ura je bila že devet. Voliča sta bila zelo utrujena

od oranja. Eden je celo molil jezik iz gobca. Jože je voliča privezal v senco pod drevo. Z Rezko sta z motikama še razbila grude in prekopala brazde in tako pripravila njivo za setev. Jože je posejal pšenico. Šel je pogledat, če sta se voliča kaj odpočila. Ugotovil je, da sta vsa mokra od oranja. »Vidva kar tukaj počivajta, bova midva z ženo to sama pobranala.« Še pogladil ju je po hrbtu, zasmilila sta se mu. »Rezka«, reče ženi, »midva bova to sama pobranala«. Jože si je privezal vrv za brano in jo dal preko rame in brananje se je začelo. Jože je potegnil. Rezki pa prej naročil, ki je držala za vrv pri brani, naj pazi, da bo pravilno pobranano, da bo vse zrnje v zemlji, da ne bi jata ptičev priletela in

pozobala zrnje. V eni uri je bila njiva pobranana. Plug in brano je Jože naložil na voz, vpregla sta vola in šla domov. Do Malega Lešča je pot navkreber, zato je Jože prijel zadnjo ročico in potiskal voz, da sta vola lažje peljala.

Jože o svojem brananju ni govoril naokrog. Verjetno ga je kdo opazoval in o Jožetovem brananju povedal vsem, ki so ga hoteli poslušati. Ljudje niso podvomili o resničnosti zgodbe. Jože je bil še bolj znan kot silak.



Športne igre 2015

Tudi letos se naši člani redno udeležujemo športnih srečanj, ki jih organizirajo ostala društva vojnih invalidov ali naša zveza (ZDVIS). Začelo se je s prvenstvom v kegljanju, ki je potekalo 21. februarja v športni dvorani v Celju.



Naše društvo so zastopali štirje tekmovalci. Najhujši podiralec kegljev je bil Alojz Dragan, enako uspešni pa so bili tudi



Dušan Nahtigal, Anton Žugelj in Branko Rogelj. Nato je sledilo tradicionalno srečanje članov v Ankaranu, kjer je bilo prvenstvo ZDVIS v streljanju

z zračno puško. Naše društvo je zastopalo šest strelcev, vsi smo se imenitno odrezali, najbolj ostro oko in mirno roko sta imela Janez Šepic in Ivan Lukanič z enakim rezultatom, Dušan Nahtigal pa samo en krog manj.

18. aprila 2015 pa so potekale XIV. športne igre ZDVI Slovenije. Zveza je organizirala tekmovanje v petih panogah,



žal nam je uspelo oblikovati samo ekipe v treh disciplinah, saj je bilo premalo prijav. Ampak tekmovalci v teh: treh panogah smo bili odlični: strelci

so bili prvi in si priborili velik pokal in seveda zlate medalje in v točkovanju osvojili 11 točk. Tekmovalci v pikadu so osvojili 8 točk, pa še kegljači 2 točki, kar je zneslo 21 točk in bilo je dovolj točk za tretje mesto v generalnem plasmaju in zato še en pokal za skupni uspeh. In to samo v treh disciplinah!

Pa še ribiči! 16. maja 2015 so



na ribniku jezeru Češnjevk pri Cerkljah na Gorenjskem imeli dober prijem. Dušan Nahtigal je bil tretji, žal jih ni prinesel domov, da bi jih spekli za člane društva.

Za konec pa še velik uspeh Karla Plevnika iz Lokev pri Črnomlju. V soboto, 13. junija 2015 se je skupaj še s šestimi člani udeležil tekmovanja v pikadu v Slovenj Gradcu. Med petintridesetimi tekmovalci je osvojil srebrno medaljo. Odlična sta bila tudi Franc Režek in Boris Kuhar. Čestitamo.

Janez Štrbenc

Poslovili smo se

13. januarja 2015 smo se poslovili od naše članice Alojzije Vretič, ki smo jo predstavili v 6. številki Korenin. Domači so jo v družinskem krogu pospremili na novih ljubljanskih Žalah in na njihovo izrecno željo tudi predstavnik našega društva. Hčerki Ireni se je v tistih težkih trenutkih utrnil naslednji utrinek:

***Bila je zvedav otrok,
ki ga ni več.***

***Prestrašena deklica,
spomin preboleč.***

***Bila je babica, žena, mama,
bila je -- in ni je več.***



Na obisku

13. maja 2015 je rojstni dan praznovala naša članica in ena izmed ustanoviteljic našega društva Dragica Rome. Pred 93 leti se je rodila v Cerknici kot tretji od štirih otrok in ker je bila edina deklica med brati so jo doma klicali Draguljček. O času, ki ga je preživela med

partizani in o povojnem času, ste lahko prebrali v 4. številki Korenin v intervjuju, ki smo ga z njo naredili v njeni lično opremljeni sobi v Domu starejših občanov v Novem mestu. Prav v isti sobi nas je ponovno sprejela in bila neizmerno vesela našega obiska. Čeprav ji je zadnje čase zdravje nekoliko ponagajalo, je iz nje vel optimizem in zadovoljstvo. Predala je vse naloge, ki jih je imela kot predsednica sveta Doma starejših občanov in sedaj lahko uživa brez obveznosti v vsem, kar ji nudi jesen življenja. To je bila novost, na katero se je morala sprva privaditi, saj je vse svoje odraslo življenje prevzemala zelo odgovorne naloge tako med partizani kot v novo nastali državi. Nič nenavadnega torej, da smo si kljuko njenega doma obiskovalci dobesedno podajali. Med našim obiskom jo je poklical častni predsednik ZDVIS Ivan Pivk s kate-



rim sta bila glavna »motorja« pri ustanavljanju tako društev vojnih invalidov kot zveze. Pridružil se je našim čestitkam slavljenki in vsi smo ji zaželeli: »Še na mnoga zdrava leta«.

Marijana Čengija

Pripovedi naših članov

Ponovno se nam je oglasil naš član Martin Rukše, ki bi lahko postal naš stalni dopisnik, saj se odziva na naše prošnje in pošilja svoja opažanja. Tokrat se nam je oglasil v zvezi z našim srečanjem članov VVI Slovenije 23. maja v Kopru in s »predavanjem« na avtobusu, ko nam je naš pridružen član Slaven predstavil zdravilna zelišča. To ga je spomnilo na službena leta, ko je 16 let imel opravka z gozdnimi sadeži in rastlinami.

Takole nam je pisal:

Med svojim delovnim stažem sem bil šestnajst let zaposlen pri GOSADU, ki se je kasneje preimenoval v podjetje DROGA s sedežem v Portorožu.

Skladišča zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev so bila v Novem mestu, v Središču ob Dravi, Šentvidu pri Ivančni Gorici, Gradišču in Kozini na Primorskem. V Ljubljani v Prečni ulici pa je bilo skladišče in ob njem razkuževalnica gob.

V teh skladiščih smo pripravljali zelišča za izvoz v druge države; ogromno ton smo jih prodali in pridobili dragocene devize.

Zelišča so bila nabrana v naravi, saj so veliko bolj učinkovita kot kultivirana. Potrebno pa jih je pravočasno nabrati in pravilno posušiti, da ohranijo na-

ravno barvo in polno aromo. Najprej nabiramo cvetje. Ko se cvetovi odprejo, moramo pohitati, saj ta čas ujamemo najboljše učinkovine. Za cvetjem nabiramo liste, vendar samo mlade, tudi njihov učinek je takrat največji. Korenine! Teh ne nabiramo skozi vse leto, samo takrat, preden požene steblo ali pa potem, ko steblo odmre, sestavine korenin so takrat najbolj učinkovite.

V naravi nabiramo tudi razna semena, mah, lubje...

V Novem mestu smo »pridelali« tristo ton zdravilnih zelišč in gob. Največ smo jih izvozili v Nemčijo, Francijo, Švico, Avstrijo in ZDA. (Sveže gobe pa smo ekspresno poslali v Italijo).

Pearl Harbor -žrtev in rešitelj Evrope

V tokratnem glasilu objavljamo drugi del prispevka našega člana Staneta Primožiča, vojaškega vojnega invalida, hkrati pa se mu zaradi neljube tiskarske napake, do katere je prišlo v prejšnji številki Korenin pri objavi prvega dela prispevka, iskreno opravičujemo.

II.

Zima in pomlad (1940–1941) – čas po bitki za Britanijo in pred nemškim napadom na Rusijo, nekateri vojni zgodovinarji označujejo kot čas delnega počitka. A to je bil

samo privid. Hitler je v svojem programu širjenja Nemškega cesarstva že leta pred napadom na Poljsko imel v načrtu napad na Rusijo in zavzete njenega zahodnega in centralnega dela vključno s Kaspiskim morjem, kjer so po njegovi oceni ogromni neizkoriščeni viri vsakovrstnih surovin. Njegov pakt s Stalinom o nenapadanju in razdelitvi Poljske je bil prevara in samo neke vrste premirja. V letu 1940 in prvem delu leta 1941 pa so se njuni odnosi očitno začeli zaostrovati. V času, ko se je Hitler mudil s Francijo, so Rusi okupirali Besarabijo in se tako približali področju romunskih petrolejskih polj na okoli 150 kilometrov. V Evropi namreč ni bilo drugih izvirov nafte, ki bi jih Nemčija lahko uporabila. Brez tega pa bi nemški vojaški stroj ostal prikovan na zemljo. Zato je Hitler pohitel z intervencijo. Prekinil je teritorialni spor med Madžarsko in Romunijo, izsilil je soglasje za prehod nemških oboroženih sil preko Madžarske in prisilil nekoliko evropskih držav na sodelovanje in pomoč. Razne obveščevalne službe so že obveščale svoja poveljstva in svoje vlade o pripravah na napad na Sovjetsko zvezo. Edini vodja države, ki takšnim obvestilom ni verjel, je bil Stalin.

Eden in edini Hitlerjev prijatelj in zaveznik visokega državnega ranga je bil Benito Mussolini, predsednik italijanske vlade in predsednik italijanske fašistične stranke. Do Hitlerjeve zmage nad Francijo je bil precej rezerviran do njegove politike. Ko pa je videl, s kakšno lahkoto Hitler premaguje in okupira evropske

države, se je tudi sam podal v podobne avanture. Tako je že poleti leta 1940 svojim oboroženim silam na afriškem kontinentu ukazal izvesti ofenzivo na Tunizijo, Libijo in Egipt, kjer je bil stacioniran del angleških kolonialnih enot. Ker je vedel, da se Britanija na evropskem kopnem bori za golo preživetje, je upal, da bi Italija lahko izkoristila priložnost in prigrabila njeno posest v Sredozemlju. Kljub šibkim močem, ki so jih tedaj na tem področju imeli Britanci, so italijanske napade z lahkoto odbijali. Skoraj istočasno pa so britanske letalske enote uničile večji del italijanske vojne mornarice v luki Taranto. Brez obzira na te katastrofe Mussolini ni odnehal. Septembra 1940. leta je, ne da bi o tem obvestil Hitlerja, izvršil invazijo na Albanijo in potem v oktobru nadaljeval s pohodom na Grčijo. Na njegovo nesrečo ga je majhna grška armada ustavila, se organizirala za protinapad, napodila nazaj in celo zavzela neka primorska mesta v Albaniji.

Z navedenimi Mussolinijevi ukrepi se je žarišče vojne preselilo tudi na Balkan, kar pa Hitlerju ni bilo po volji. Mussolini je s tem svojemu prijatelju povzročil samo škodo in neprijetnosti. Kljub temu je Hitler do Mussolinija zavzel lojalno stališče. Iz političnih in vojaških razlogov je menil, da je potrebno izvleči Italijane iz neugodnega položaja. Pred napadom na Rusijo je bilo nujno nevtralizirati Balkan ter zaščititi bodoči nemški južni bok. Takoj je vzpostavil prijateljske vezi z bolgarsko in jugoslovansko vlado. Preko Bolgarije je poslal nekaj svojih elitnih divizij v Grčijo, ki so v

dobrih dveh tednih ugasnile oboroženi upor njihove vojske.

Ko je že kazalo, da je pacifikacija Balkana dosežena, se je v mesecu februarju leta 1941 v Beogradu pojavil ameriški, neuradni ali pooblaščen poslanec, polkovnik William Donovan. Ta je jugoslovanski vladi in generalštabu predlagal, da jugoslovanska in turška vojska posredujeta in Grčijo osvobodita nemške okupacije. Predlog s strani jugoslovanske vlade in takratnega kraljevega pooblaščenca princa Pavla ni bil sprejet, ker se je jugoslovanska vlada že pripravljala za podpis o pristopu k trojnemu paktu (Berlin – Rim – Tokio). Čez nekaj manj kot mesec dni je polkovnik Donovan ponovno prišel v Beograd. Ker je bilo očitno, da njegov predhodni načrt ni bil sprejet, je stopil v stik z vodjo zarote proti tedanji jugoslovanski vladi generalom Dušanom Simovićem, ga spodbudil za akcijo in obljubil pomoč zahodnih zaveznikov. Generalu Simoviću in njegovim pristašem je prenesel sporočilo predsednika ZDA gospoda Roosevelta naslednje vsebine: »Združene države ne gledajo samo na sedanost, ampak tudi na prihodnost. Na narode, ki se bodo sami pokorili iz strahu zaradi hitre nasprotnikove prevlade, bo svet gledal z veliko manj simpatije, kot na narode, ki se bodo uprli, pa čeprav bo njihov upor trajal zgolj nekaj tednov.«

Simovićevega ekipa je s svojimi protivladnimi stališči imela podporo večine oficirskega kadra, večji del srbskega prebivalstva, nekaterih političnih strank iz vseh delov tedanje države, med njimi tudi ko-

munistične partije. Uporniki in nasprotniki dotedanjega vodstva države Jugoslavije so v eni noči brez prelivanja krvi zrušili vlado, prevzeli upravo nad državnim aparatom in razveljavili sporazum o prijateljstvu z Osjo. To je bila ena od redkih držav, ki se je na tak način Hitlerju postavila po robu. Pri prebivalstvu nekaj evropskih držav so ta dejanja požela zelo pozitiven odmev. Toda te spremembe so na žalost bile zelo kratkotrajne. Hitler je v takšni situaciji videl veliko nevarnost za uresničitev svojih načrtov. Če bi dovolil, da ena balkanska država na ta način nasprotuje njegovi politiki in njegovim ukrepom, bi se to lahko razširilo tudi na druge države Evrope. Zato je ukazal takšno Jugoslavijo hitro in nemilostno likvidirati. Pod imenom »Operacija kazen« je na dan 6. aprila 1941 (spet zgodaj zjutraj) izveden strahovit zračni napad na Beograd, ki je povzročil veliko ljudskih žrtev in materialno škodo. Potem je z minimalnimi žrtvami (okrog 600 nemških vojakov) v enajstih dneh okupiral celotno državo. Tako države z imenom Jugoslavija ni bilo več. V njenem hribovitem območju je nastal in naraščal »boljševiški partizanski upor« (tako ga je imenoval general Roon), s trajno in zelo nevarno dejavnostjo.

Hitler je o nameri širjenja Nemškega cesarstva na Zahod in na Vzhod pisal že v svoji knjigi *Mein Kampf*. Neposredni in konkretni načrt napada na Rusijo pa se je v nemškem generalštabu z nazivom »Barbarosa« začel pripravljati v zadnjih mesecih 1940. leta. Po nekaj štabnih vajah je bil korigiran

in dopolnjen ter v začetku leta 1941 pripravljen za izvajanje. Nekateri pisatelji so menili, da bi se z izvajanjem tega načrta, to je z napadom na Rusijo, moralo začeti že sredi maja 1941. Čas je baje bil preložen zaradi dogodkov na Balkanu. Pisatelj knjige se o tem ni odločno izrekel. Torej napad na Rusijo se je začel 22. junija leta 1941 na prostoru širine več kot 1000 kilometrov v treh glavnih in nekoliko pomožnih smereh. V dobrih petih mesecih so nemške divizije prodrle več kot 1800 km globoko v ozemlje Sovjetske zveze in dosegle črto: Leningrad – Moskva – Stalingrad – Rostov – Azovsko morje. Za seboj so pustile pravo opustošenje, a deli njihovih enot so se spremenili v prave roparske tolpe. Vzporedno z okupacijo se je namreč izvajal tudi tako imenovani Göringov »Zeleni plan«. Ta plan je obsegal totalno zaplembo vseh vrst kmetijskih pridelkov – živine, prehrabnih izdelkov, nafte, premoga industrijskih proizvodov in podobnega. Tako je v severnem, slabo rodovitnem delu okupirane Rusije zaradi lakote umrlo več kot sto tisoč ljudi. V tem času na evropskem kopnem, razen Rusije in Anglije, ni bilo države niti vojaške formacije, ki bi se lahko odločilno zoperstavila Hitlerjevemu divjaštvu. Razen ruskih obrambnih aktivnosti je edino angleško vojno letalstvo začelo s številčnejšimi preleti kanala Lamanš ter iz zraka bombardirati vojaške objekte in dele vojne industrije v zahodnem delu Nemčije.

Se nadaljuje...

Srečanje Zdvis



Zveza društev vojnih invalidov Slovenije je pripravila že 16. srečanje vojnih invalidov, družinskih članov padlih v vojnah in umrlih vojnih invalidov ter njihovih svojcev, in sicer Kopru. S srečanjem so se v ZDVIS spomnili pomemb-

Slovenije podelil na podlagi ukaza o podelitvi odlikovanja Republike Slovenije Srebrni red za zasluge za vsestranski prispevek pri uveljavljanju interesov vojnih invalidov, ohranjanje spomina na partizansko saniteto in zasluge



nih dogodkov iz naše zgodovine: 70. obletnica ustanovitve Zveze vojaških vojnih invalidov, 70. obletnico konca druge svetovne vojne, 25. obletnico prvih demokratičnih volitev in 25. obletnico plebiscita.

Pa vendar je bilo 16. srečanje vojnih invalidov še posebej svečano. Slavnostni govornik predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, je Zvezi društev vojnih invalidov

pri krepitevi domoljubja. V govoru predsednika države je bilo čutiti iskreno spoštovanje do vseh, ki so za svojo domovino žrtvovali svoje zdravje, svoje družine in premnogi tudi svoja življenja.

Kulturni program je bil preprosto zasnovan: pevski zbor, sekstet in recitatorji. Po pravkar prebranem bi marsikdo rekel, da ni bil nič posebnega. Vsem, ki smo sedeli (okoli 700 nas je bilo) v športni dvorani Osnov-

ne šole Koper, pa je bil izjemen. Nastopajoči zbor je bil tržaški partizanski pevski zbor, ki nosi ime po narodnem heroju Pinku Tomažiču, mlademu zavednemu Tržačanu, rojenemu sredi prve svetovne vojne, 20. marca 1915. Le dan pred usmrtenjavo, 19. decembra 1941, je zapisal v poslednjem pismu svojim staršem: »Mati, ki me je v vojni vihri nosila po svetu, je zame najdražji spomin, najljubša podoba moje matere, matere begunke. Oče, ki me je priklenil na našo zemljo, na kmečko življenje, je moj ljubi oče. Dragi starši, potom vas in potom none sem spoznal težko življenje našega ljudstva in nepopisno trpljenje vojnih let, podlago, na kateri sem gradil svoj življenjski smoter.« Iz vsakega vdiha, iz vsake zaigrane in izpete note tržaškega partizanskega zbora, smo udeleženci srečanja podoživljali zgoraj zapisane besede. Odličnost je beseda, ki Tržačane nedvomno postavlja v najsvetlejšo luč.

Po uradnem delu programa so se lahko vsi, ki so jih zasrbele pete, zasukali ob poskočnih slovenskih narodno zabavnih ritmih. Gostitelji so nas pogostili zokusnim kosilom, nato pa smo sedli na avtobus, ki nas je zapeljal na območje starih italijanskih kasarn v Hrastju pri Pivki, kjer nastaja Park vojaške zgodovine - muzejsko in doživlajsko



središče. Osnovni cilj projekta je na podlagi vojaško zgodovinske dediščine osnovati središče, namenjeno izobraževanju, raziskovanju in izjemnim doživetjem. V prvem paviljonu smo si ogledali muzejsko zbirko, sestavljeno iz najdragocenejših primerkov

svetovno vojno bojevali tudi Slovenci. Zbirka se nadaljuje v drugem paviljonu, kjer so na ogled eksponati iz časa hladne vojne in slovenskega osamosvajanja. Najzanimivejši eksponat je tank T55, ki je ob začetku slovenske vojne za neodvisnost kot eden iz-



težkega orožja (tanki, oklepna vozila in topovi). Zbirko dopolnjujejo vitrine z bojnimi pripomočki in osebni predmeti vojakov ter zgodbe o treh tankovskih enotah, v katerih so se med drugo

med prvih odpeljal iz pivške vojašnice. Spremljajoča razstava Enotni v zmagi prikazuje slovensko osamosvojitveno vojno v letu 1991. Na koncu drugega paviljona je razstavljen tudi helikopter Gazela



(SA-341/342), eden najbolj množičnih večnamenskih lahkih helikopterjev. Med vojno za Slovenijo sta pilot Jože Kalan in letalski tehnik Bogo Šuštar z gazelo serijskih oznak JLV 12660 pobegnila iz JLA in prestopila v Teritorialno obrambo. Helikopter je dobil novo oznako T-001 Velenje, slovenski grb in znak in je eden najpomembnejših eksponatov Vojaškega muzeja Slovenske vojske iz obdobja osamosvojitvene vojne.

Podmornica P-913 predstavlja izjemen primer tehnične dediščine, ki priča o zmogljivosti človeka, da deluje v izjemno zahtevnih okoljih. Je žepna podmornica razreda Una. Podmornica v Parku vojaške zgodovine omogoča, da številne šolske in ostale skupine ter radovedni posamezniki spoznajo izjemen prispevek slovenskega znanja in industrijskega potenciala pri nastanku in gradnji podmornic kot tudi življenjske poti številnih slovenskih podmorničarjev, ki so služili v avstroogrski, italijanski in obeh jugoslovanskih mornaricah. Mnogi med njimi so dosegli najvišje položaje. Slovenci so bili med poveljniki podmornic v jugoslovanski vojni mornarici nadpovprečno zastopani. V Parku vojaške zgodovine smo bili nad vse lepo sprejeti. Ker je bil dan sila hladen za mesec maj, so nam gostitelji po ogledu muzejskih zbirk omogočili, da smo se v konferenčni dvorani pred odhodom proti domu pokrepčali s popoldansko

malico - domačo pehtranovo in rozinovo potico ter sočnimi jagodami. Pot proti domu je hitro minila, izza temnih oblakov, ki so nas spremljali skozi cel dan, je končno pokukalo sonce. Pravzaprav je tudi zjutraj pot na primorsko minila hitro, saj nam jo je popestril Slaven s svojim bogatim poznavanjem zdravilnih zelišč. Na naslednjih straneh lahko preberete njegovo življenjsko izkušnjo, zaradi katere se nenehno izobražuje in poskuša ljudem, ki si to želijo, pomagati s svojim znanjem.

Vir: www.parkvojaškezgodovine.si

Spisala: Marijana Čengija

Prispevki naših članov

Naše uredništvo nenehno nagovarja naše člane, da bi pošiljali svoje prispevke, saj vemo, da imate mnogo doživetij in izkušenj, ki bi jih lahko posredovali ostalim članom našega društva. Tokrat se je oglasil naš novi član Slaven, ki je že v rani mladosti - imel je komaj enaindvajset let - doživel izkušnjo, ki jo želi predstaviti našim članom.

Tako nam piše: »Bilo je to davnega leta 1991, spomladi. Oče se je odločil, da si bo »na stara leta« na koščku podedovane zemlje postavil

hišico, saj so ga vezali na ta konec družinske korenine in mnogo lepih spominov. Vleklo ga je v nedotaknjeno naravo, v vasico polnih radovednih ljudi.

Z očetom sva začela kopati kanal za vodovodne cevi, vročina je že začela pritiskati, vendar nama je mati pridno nosila hrano in pijačo. In sva pred večerom končala kopanje.

Nekaj paprik in paradižnikov z vrta, ocvrta jajčka in sir! Hmmm! Nič lepšega kot uživanje v hrani in počitku po opravljenem delu med svojimi dragimi.

Toda, kaj je to?! Čuden občutek. Kdo me vleče za hrbet? Močna bolečina se je naselila v moje telo! Kot da me nekdo tolče s sekuro po hrbtu. In to z ostro stranjo.

Zvija me, borim se... Toda, spominjam se: oče me nosi, mati naju spremlja. Pot do bolnišnice je dolga, neskončno dolga. Bolnišnica, bolečina, divja bolečina. Da! Hud ledvični napad. V obeh ledvicah ogromno kamenčkov, veliko peska. Spominjam se, da je nefrolog rekel, da so moje ledvice kot sito.

Pa so me spravili v red. Pesek so odpravili, mene poslali na rehabilitacijo in bil sem ozdravljen. Ampak - ni minil še mesec - spet bolečine, spet zdravniki, spet bolnišnica. In spet pesek. Kaj pesek - šodra za celo hišo! Mesece in mesece je trajalo: raziskava, laboratoriji, razni

posnetki. Najboljši strokovnjaki so se ukvarjali z mano in končna ugotovitev: imam gensko predispozicijo za to vrsto bolezni, medicina še nima končne rešitve. Dobil sem že znana navodila: huda dieta, nič slanega, mastnega, nič ostrih začimb, nič gaziranih pijač, nič vina ali celo žganih pijač, nič težjih opravil. Na koncu me je nefrolog potolažil, da sem mlad in stabilen in da je rešitev v dializi ali celo presaditvi ledvice. In to pri triindvajsetih letih! Ne vem, kako sem po taki prognozi prišel domov. Dva tedna sem bil duševna senca samega sebe.

Pa sem se nekega dne zjutraj zbudil, se »razjezil« in sklenil, da hočem biti zdrav in se prepričeval, da mora obstajati metoda, s katero bom lahko »normalno« živel. Zapodil sem se v knjižnice (interneta takrat še ni bilo) in se lotil prebiranja in študiranja vse literature, ki je bila na razpolago od zahodne do vzhodne, od alternativne do ezoterične metode zdravljenja. Preveril sem načine zdravljenja v starem Egiptu, študiral Hipokrata, prebral zapise alkimistov, ki so iskali eliksir večne mladosti in kamen modrosti, preštudiral načine terapij z zdravilnimi rastlinami. Ugotavljal sem, kako je pomembno usklajevanje terapij z individualnim bitjem z zavestjo, da smo kot posamezniki samo del vesolja, ki mu pravimo univerzum. Veliko sem se naučil v stikih

z ljudmi, ki imajo podobne izkušnje; obogatili so me in še nadalje se izpopolnujem. In danes?

Imam 45 let, družino z dve-ma otrokoma.

Nisem na nobeni dieti, opravljam fizična dela, jem vso razpoložljivo hrano, v družbi si upam tudi spiti kaj »prepovedanega«. Ledvice mi funkcionirajo popolnoma normalno, živim dinamično življenje. Prepričan sem, da v naravi obstaja ravnovesje in da lahko uradno medicino in z uporabo zdravilnih rastlin preprečimo in pozdravimo različne bolezni.

Še vedno se učim, raziskujem in se veselim novic, ko mi znanci in prijatelji sporočajo, da so se soočili z enakimi problemi kot jaz in so svoje resne zdravstvene težave odpravili po enakem postopku.

Ko se bomo srečali, se boste v živo prepričali o resničnosti moje izpovedi. Bodite mi zdravi!

Slaven Stevanovski

26. maj 2015 - Praznik sosedov

Dober dan majhni in veliki, **DOBER DAN SOSEDJE** Prijetno je delati in živeti v okolju, kjer so prijazni sosede, nasmejani in kljub tegobam vedri ljudje.

»Prav zato je Mercator določil 26. maj za PRAZNIK SOSEDOV. V vseh krajih, kjer so Mectarorjeve trgovine, si zaposleni želimo sosedsko vzdušje še poglobiti. Vsakemu kupcu smo hvaležni za vsakodnevne obiske in nakupe. S sokrajani pa si želimo poglobiti pomembno vez v okolju in ponosni smo, da je to staro mestno jedro v Sevnici. Trudimo se biti vaš najboljši SOSED.« Tako sem uvodoma nagovoril navzoče. Našemu praznovanju so se pridružili otroci iz vrtca Ciciban Sevnica, enota Kekec. To je skupina Ribice z vzgojiteljico Ireno in pomočnicama Heleno in Tadejo. Vzgojiteljica Irena nam je otroke predstavila kot pridne, živahne, ustvarjalne, da radi pojejo, kar so nam tudi dokazali. Sproščeno in veselo so zapeli pesmice Himna vrtca, pesem Modrijan in Za lepši svet. Obljubili so, da bodo narisali ribice, ki bodo krasile prostor v našem izložbenem oknu. Nadaljeval sem s predstavitevijo našega društva DVI Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Prisotne sem seznanil, da nas je 205 članov, od tega v podružnici Sevnica 29 in sem že peto leto njen predsednik. Naše kupce in goste sem seznanil, da je društvo lansko leto beležilo 20. obletnico, ki smo jo proslavili v Kočevskem Rogu na Bazi 20. Poudaril sem, da je izvajanje posebnih socialnih programov primarna dejavnost



društva, med katerimi sem omenil ohranjanje zdravja vojnih invalidov s terapijami v naravnih in klimatskih zdraviliščih. Najbolj zaželena dejavnost naših članov pa so skupna druženja na izletih, proslavah in piknikih, saj je večina med njimi starejših in zelo osamljenih. Nekateri člani društva se redno aktivno udeležujemo športnih aktivnosti in regijskih ter republiških tekmovanj, kjer dosegamo dobro rezultate.

Pri realizaciji zastavljenih ciljev nam pomagajo sredstva FIHA, dotacije občin in same članarine. Seveda pa se moramo ravnati po finančnih zmožnostih. Seznanil sem jih še s časopisom Korenine, ki izhajajo že 3. leto. Člani v njem preberejo, kaj se v društvu dogaja, intervjuje jubilaritov, vtise z izletov, prispevke o ohranjanju zdravja v jeseni življenja in razne zanimivosti. Predstavnica društva Aktiv kmečkih žena in predsednica Kulturnega društva iz Zabukovja sta predstavili svojo delovanje in sodelovanje z Mercatorjem.

Po prijetnem programu smo vse prisotne povabili na posladek in sok. Tako smo prijetno obeležili prvi Praznik sosedom Mercatorja.

Zapisal: Božidar Debevc

O nas



Društvo vojnih invalidov
Dolenjske, Posavja in Bele krajine

Novi trg 11, 8000 Novo mesto

Telefon, fax: 07/ 33 75 910

E-naslov: dvid@t-2.net

Uradne ure: ponedeljek, petek 7h - 11h

Dosegljivi na telefon med 10:00 in 11:00



Korenine so interno glasilo DVIDPB. Glavni in odgovorni urednik je Janez Štrbenc. Novinarja sta bila Janez Štrbenc in Marijana Čengija. Lektoriral je Janez Štrbenc. Fotografije: Damjan Čurič, Janez Štrbenc, Žiga Serini, Lovro Bukovec, Marijana Čengija. Oblikoval je Damjan Čurič. Tisk Forma Brežice. Naklada 240 izvodov.